

อัตราผลตอบแทนจากการปลูกพริกชี้ใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง

การทำอัตราผลตอบแทนจากการปลูกพริกชี้ใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง เพื่อใช้เป็นแนวทาง แก่ผู้สนใจในการลงทุนรวมทั้งเกษตรกรได้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนปลูกพริก มีมากน้อยเพียงใด เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ และยังเป็นแนวทางให้เกษตรกร เลือกขนาดพื้นที่เพาะปลูก ที่เหมาะสมที่สุด โดยการเลือกเพาะปลูกในเนื้อที่ที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงสุด

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจะแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนโดยวิธีย่อส่วนตามแนวกิ่ง (Common size Statement) (เพชรี ชุมทรัพย์ 2528 : 77) การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนโดยวิธีย่อส่วนตาม แนวกิ่งเป็นการย่อส่วนโดยโครงสร้างหรือส่วนประกอบในงบกำไรขาดทุนที่เป็นจำนวนเงินมาให้ เป็นอัตราร้อยละของรายได้สุทธิในปีที่ต้องการวิเคราะห์เพื่อทำให้ทราบถึงความสามารถในการ ได้มาซึ่งรายได้ว่ามีจำนวนเพียงพอที่จะชดเชยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด และรายได้ สุทธิ ถ้าไร จะคงเหลืออยู่เท่าใด ถ้าเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้รายได้เปลี่ยนไป เกษตรกรสามารถ เปลี่ยนแปลงปรับปรุงค่าใช้จ่ายส่วนใดได้บ้างที่จะทำให้อำไรเพิ่มขึ้น

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$\begin{aligned} & \text{อัตราส่วนรายได้ ค่าใช้จ่าย หรือกำไรสุทธิ ต่อรายได้สุทธิ} \\ & = \frac{\text{รายได้ ค่าใช้จ่าย หรือกำไรสุทธิ}}{\text{รายได้สุทธิ}} \times 100 (\%) \end{aligned}$$

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Analysis) (Ban Mao 1979 : 1) เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงผลตอบแทนในระยะสั้นที่เกิดจากการปลูกพริกโดย คำนึงถึงต้นทุนการปลูกทั้งหมด ซึ่งสามารถแยกเป็น ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ ว่ามีผลทำให้เกิด กำไรสุทธิมากน้อยเพียงใด และในส่วนต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของต้นทุนการผลิตทั้งหมดควรมีความสัมพันธ์กับการเกิดผลผลิตมากน้อยเพียงใด ในรูปกำไรส่วนเกิน

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ต้นทุนการผลิต}}$$

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิต} = \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}^1 \times 100}{\text{ต้นทุนการผลิต}}$$

3. การวิเคราะห์ตามเกณฑ์เงินสด (จรรยา สันติภรณ์กุล 2528 : 86) เป็นการวิเคราะห์โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียว เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่แท้จริงประกอบด้วยต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ และต้นทุนทั้ง 2 ประเภทนี้ต่างประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสด และค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด ค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสดได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด ได้แก่ ค่าแรงงานครัวเรือน ค่าใช้ที่ดินของตนเอง ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ การเกษตร เป็นต้น

กำไรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสด เรียกว่า กำไรเงินสด ซึ่งกำไรเงินสดนี้เป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่าเกษตรกรได้รับเงินกำไรจากการปลูกพืชใหญ่เพื่อทำฟริกแห้งเป็นจำนวนเท่าใด ถึงแม้ว่ากำไรที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตเป็นผลคิดลบ หรือขาดทุน เกษตรกรจะทำการผลิตฟริกแห้งต่อไป หรือไม่ก็จะใช้กำไรเงินสดเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินใจได้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$\text{กำไรเงินสด} = \text{รายได้รวม} - \text{ค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสด}$$

$$\text{อัตรากำไรเงินสดต่อต้นทุนการผลิต} = \frac{\text{กำไรเงินสด} \times 100}{\text{ต้นทุนการผลิต}}$$

¹ กำไรส่วนเกิน หมายถึง ส่วนแตกต่างระหว่าง รายได้กับต้นทุนผันแปร (ถึงกนก พิทยานุกุล และคณะ 2527 : 230)

4. การวิเคราะห์จุดเสมอตัว (Break-even Analysis) (เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา 2525 : 306 - 308) การวิเคราะห์จุดเสมอตัวเป็นการเปรียบเทียบต้นทุนและรายได้ เพื่อคำนวณว่า ณ ราคาขายที่กำหนดจะต้องขายสินค้าในปริมาณเท่าใด จึงจะคุ้มกับต้นทุนที่เกิดขึ้น ในการผลิตและจำหน่ายสินค้านั้น ปริมาณขายอันทำให้รายได้เท่ากับต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นคือ จุดเสมอตัว การขายตามปริมาณขาย ณ จุดเสมอตัวนี้จะไม่ทำให้กิจการได้กำไรหรือขาดทุน การคำนวณจุดเสมอตัวจึงบอกให้ทราบว่าต้องขายไปเป็นปริมาณเท่าใดจึงจะเริ่มมีกำไร

ในการคำนวณหาจุดเสมอตัวนี้ จะต้องวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการผลิตและการจำหน่ายสินค้าไปสู่มือผู้บริโภคว่า เป็นต้นทุนผันแปรเท่าใด และต้นทุนคงที่เท่าใด เมื่อนำต้นทุนผันแปรไปหักออกจากรายได้ ผลต่างคือ กำไรส่วนเกิน หรือส่วนชดเชยต้นทุนคงที่ และ ส่วนกำไร เมื่อนำอัตรากำไรส่วนเกินต่อค่าขาย 1 บาทนี้ไปหารต้นทุนคงที่ ผลลัพธ์ที่ได้คือ ค่าขายที่จะต้องขายเพื่อให้คุ้มกับต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้น

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$\text{ค่าขาย ณ จุดเสมอตัว} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{1 - \frac{\text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{รายได้สุทธิ}}}$$

นอกจากนี้เพื่อช่วยในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างการผลิตของแต่ละขนาดว่าขนาดใดดำเนินงานได้ผลดีกว่ากัน จึงได้เปรียบเทียบระดับปลอดภัย (Margin of Safety) คือส่วนที่ยอดขายเกินจุดเสมอตัวหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็นส่วนที่ยอดขายลดต่ำลงไปได้จนกระทั่งถึงจุดเสมอตัว และหลังจากนั้นก็กิจการจะเริ่มขาดทุนโดยคำนวณระดับปลอดภัยเป็นอัตราส่วนของค่าขายได้ดังนี้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$\text{อัตราระดับปลอดภัย} = \frac{\text{รายได้สุทธิ} - \text{ค่าขาย ณ จุดเสมอตัว} \times 100}{\text{รายได้สุทธิ}}$$

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการผลิตพริกแห้ง

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการผลิตพริกแห้งของไร่พริกขนาดเล็ก

การปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งของไร่พริกขนาดเล็กในปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.00 บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 220.46 กิโลกรัม รายได้จากการผลิตพริกแห้งเฉลี่ยไร่ละ 3,968.28 บาท มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 3,586.86 บาท เกษตรกรมีกำไรสุทธิ 381.42 บาท (ตารางที่ 4.1) โดยแยกวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ห้งบกำไรขาดทุนโดยย่อส่วนตามแนวคิด การวิเคราะห์ห้งบกำไรขาดทุนโดยย่อส่วนตามแนวคิด เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุนต่อยอดรายได้สุทธิ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ารายได้สุทธิทุก 100 บาท ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายและกำไรสุทธิจากการผลิตพริกแห้งเท่าใด จากตารางที่ 4.1 จะเห็นว่ารายได้สุทธิของเกษตรกรทุก ๆ 100 บาท ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 81.14 บาท ต้นทุนคงที่ 9.25 บาท ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 90.39 บาท มีกำไรสุทธิ 9.61 บาท เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดในค่าใช้จ่าย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวเป็นส่วนต้นทุนสูงสุดถึงร้อยละ 33.33 ของรายได้สุทธิ รองลงมาคือ ค่าแรงงานในการคายนุ้าหรือร้อยละ 12.73 ของรายได้สุทธิ

สถานการณ์ทางรายได้-ค่าใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพอใจ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงแม้จะไม่ทำให้ขาดทุนแต่กำไรที่เหลือน้อยเกินไป หากค่าใช้จ่ายคงที่สูงโอกาสที่เกษตรกรจะขาดทุนมีมาก และการที่ค่าใช้จ่ายคงที่ต่ำทำให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ลงได้บ้าง ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงในราคาตลาดกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดก็จะไม่เปลี่ยนแปลงมากเท่ากับเกษตรกรที่มีค่าใช้จ่ายคงที่สูง

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตพริกแห้งเป็นอัตราส่วนที่ชี้ให้เห็นว่ากิจการสามารถชดเชยต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด ถ้าอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตพริกแห้งมีค่าสูงแสดงว่ากิจการสามารถนำรายได้ที่เกิดขึ้นไปชดเชยต้นทุนคงที่ได้มากและสามารถทำกำไรได้เร็วด้วย การผลิตพริกแห้งของไร่ขนาดเล็ก จากตารางที่ 4.2 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตร้อยละ 20.86 แสดงว่าเมื่อมีต้นทุนการผลิต 100 บาท จะมีกำไรส่วนเกินที่นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ได้ 20.86 บาท และมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตร้อยละ 10.63 แสดงว่ารายได้ที่เกิดขึ้นสามารถชดเชยต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ได้

ตารางที่ 4.1 งบกำไรขาดทุนจากการผลิตพืชใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง ทอดโรตัม ทอโร และย้อยส่วนตามเนเวคิง ของโรตัมขนาดเล็กพื้นที่เพาะปลูก 1 - 5 ไร่

รายการ	ทอดโรตัม (บาท)			ทอโร (บาท)			ย้อยส่วนตามเนเวคิง (%)		
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
รายได้จากการจำหน่ายพริกแห้ง	18.00	-	18.00	3,968.28	-	3,968.28	100.00	-	100.00
ต้นทุนผันแปร	7.37	7.24	14.61	1,624.29	1,595.58	3,219.87	40.93	40.21	81.14
ค่าแรงงานในการเตรียมดินปลูก - การทำพริกแห้ง	5.83	6.51	12.34	1,284.40	1,435.68	2,720.08	32.37	36.17	68.54
ค่าแรงงานในการปลูก	1.54	0.54	2.08	339.20	118.15	457.35	8.55	2.97	11.52
เตรียมดิน	1.36	-	1.36	300.00	-	300.00	7.56	-	7.56
เพาะกล้า	-	0.09	0.09	-	18.28	18.28	-	0.46	0.46
ปลูก	0.18	0.45	0.63	39.20	99.87	139.07	0.99	2.51	3.50
ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1.15	2.53	3.68	254.21	558.06	812.27	6.41	14.06	20.47
การให้น้ำรดรด	-	0.06	0.06	-	14.00	14.00	-	0.35	0.35
ใส่ปุ๋ย	0.10	0.31	0.41	20.86	68.60	89.46	0.52	1.73	2.25
พ่นยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	0.16	0.76	0.92	35.86	167.96	203.82	0.91	4.23	5.14
ค่านายหน้า	0.89	1.40	2.29	197.49	307.50	504.99	4.98	7.57	12.73
ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและทำพริกแห้ง	3.14	3.44	6.58	690.99	759.47	1,450.46	17.41	19.14	36.55
เก็บเกี่ยว	3.14	2.86	6.00	690.99	631.79	1,322.78	17.41	15.92	33.33
ตากแดด	-	0.58	0.58	-	127.68	127.68	-	3.22	3.22
วัสดุการเกษตร	1.51	0.06	1.57	332.62	13.71	346.33	8.38	0.35	8.73
ค่าเมล็ดพันธุ์	-	0.06	0.06	-	13.71	13.71	-	0.35	0.35
ค่าปุ๋ย	0.69	-	0.69	151.60	-	151.60	3.82	-	3.82
ค่านายหน้าป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	0.78	-	0.78	173.01	-	173.01	4.36	-	4.36
ค่าวัสดุการเกษตร	0.04	-	0.04	8.01	-	8.01	0.20	-	0.20
อื่น ๆ	0.03	0.67	0.70	7.27	146.19	153.46	0.18	3.69	3.87
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	0.03	-	0.03	7.27	-	7.27	0.18	-	0.18
ต้นทุนค่าเสียหายโอกาส	-	0.67	0.67	-	146.19	146.19	-	3.69	3.69
ต้นทุนคงที่	0.22	1.44	1.66	48.91	318.08	366.99	1.23	8.02	9.25
ค่าใช้ที่ดิน	0.22	0.68	0.90	48.91	151.09	200.00	1.23	3.81	5.04
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	-	0.74	0.74	-	162.59	162.59	-	4.10	4.10
ต้นทุนค่าเสียหายโอกาส	-	0.02	0.03	-	4.40	4.40	-	0.11	0.11
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	7.59	8.68	16.27	1,673.20	1,913.66	3,586.86	42.16	48.23	90.39
กำไร(ขาดทุน)	10.41	(8.68)	1.73	2,295.08	(1,913.66)	381.42	57.84	(48.23)	9.61

ตารางที่ 4.2 แสดงวิธีการคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อหาพริกแห้ง ของโรงพริกขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่

ลักษณะการวิเคราะห์	โรงพริกขนาดเล็ก	โรงพริกขนาดกลาง	โรงพริกขนาดใหญ่
การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนโดยวิธีย่อส่วนตามแนวกิ่ง (Common-size-Statement)			
สูตร $\frac{\text{รายได้ ค่าใช้จ่ายหรือกำไรสุทธิ}}{\text{จอรายได้สุทธิ}} = \frac{\text{รายได้, ค่าใช้จ่าย, กำไรสุทธิ} \times 100(\%)}{\text{รายได้สุทธิ}}$			
ตัวอย่างเช่น ค่าแรงงานในการปลูก	$\frac{139.07 \times 100}{3,968.28} = 3.50$	$\frac{133.09 \times 100}{4,382.46} = 3.04$	$\frac{129.26 \times 100}{4,149.72} = 3.12$
การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Analysis)			
สูตร $\frac{\text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต}}{\text{ต้นทุนการผลิต}} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ต้นทุนการผลิต}}$	$\frac{381.42 \times 100}{3,586.86} = 10.63$	$\frac{579.90 \times 100}{3,802.56} = 15.25$	$\frac{575.86 \times 100}{3,573.86} = 16.11$
สูตร กำไรส่วนเกิน = รายได้ - ต้นทุนผันแปร	$3,968.28 - 3,219.87 = 748.41$	$4,382.46 - 3,481.02 = 901.44$	$4,149.72 - 3,272.34 = 877.38$
สูตร $\frac{\text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิต}}{\text{ต้นทุนการผลิต}} = \frac{\text{กำไรส่วนเกิน} \times 100}{\text{ต้นทุนการผลิต}}$	$\frac{748.41 \times 100}{3,586.86} = 20.86$	$\frac{901.44 \times 100}{3,802.56} = 23.71$	$\frac{877.38 \times 100}{3,573.86} = 24.54$
การวิเคราะห์กระแสเงินสด			
สูตร กำไรเงินสด = รายได้สุทธิ - ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด	$3,968.28 - 1,673.20 = 2,295.08$	$4,382.46 - 2,052.00 = 2,330.46$	$4,149.72 - 2,200.10 = 1,949.62$
สูตร $\frac{\text{อัตรากำไรเงินสดต่อต้นทุนการผลิต}}{\text{ต้นทุนการผลิต}} = \frac{\text{กำไรเงินสด} \times 100}{\text{ต้นทุนการผลิต}}$	$\frac{2,295.08 \times 100}{3,586.86} = 63.98$	$\frac{2,330.46 \times 100}{3,802.56} = 61.28$	$\frac{1,949.62 \times 100}{3,573.86} = 54.55$
การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break even Analysis)			
สูตร $\frac{\text{ค่าขาย ณ จุดคุ้มทุน}}{1 - \frac{\text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{รายได้สุทธิ}}} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{1 - \frac{\text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{รายได้สุทธิ}}}$	$\frac{366.99}{1 - \frac{3,219.87}{3,968.28}} = 1,931.53$	$\frac{321.54}{1 - \frac{3,481.02}{4,382.46}} = 1,531.14$	$\frac{301.52}{1 - \frac{3,272.34}{4,149.72}} = 1,435.81$
สูตร $\frac{\text{อัตราระดับปลอดภัย}}{\text{รายได้สุทธิ}} = \frac{\text{รายได้สุทธิ} - \text{ค่าขาย ณ จุดคุ้มทุน} \times 100}{\text{รายได้สุทธิ}}$	$\frac{3,968.28 - 1,931.53 \times 100}{3,968.28} = 51.32$	$\frac{4,382.46 - 1,531.14 \times 100}{4,382.46} = 65.06$	$\frac{4,149.72 - 1,435.81 \times 100}{4,149.72} = 65.39$

ก่อให้เกิดผลกำไร 10.63 บาท ทุกต้นทุนการผลิต 100 บาท

3. การวิเคราะห์เกณฑ์เงินสด เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,673.20 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ได้แก่ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและทำพริกแห้งเฉลี่ยไร่ละ 690.99 บาท รองลงมาคือ ค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 332.64 บาท จากตารางที่ 4.2 เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินสด 2,295.08 บาท หรือร้อยละ 63.98 ของต้นทุนการผลิตซึ่งกล่าวได้ว่าต้นทุนการผลิตพริกแห้งทุก ๆ 100 บาท จะให้ผลตอบแทนในรูปกำไรเงินสด 63.98 บาท

4. การวิเคราะห์จุดเสมอตัว ถ้าชาย ณ จุดเสมอตัวเป็นค่าที่ชี้ให้เห็นว่า ณ ราคาขายที่กำหนด กิจกรรมจะต้องทำการผลิตและขายสินค้าให้ได้อย่างต่ำที่สุดจำนวนเท่าใดจึงจะไม่ขาดทุน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าถ้ากิจกรรมต้องการกำไรแล้วกิจกรรมจะต้องทำการผลิตและขายสินค้าให้ได้มากกว่าค่าชาย ณ จุดเสมอตัว ฉะนั้นค่าชาย ณ จุดเสมอตัวมีค่าน้อยยิ่งก็ เพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมสามารถทำกำไรได้เร็ว การผลิตพริกแห้งของไร่พริกขนาดเล็กจากตารางที่ 4.2 มีค่าชาย ณ จุดเสมอตัวไร่ละ 1,931.53 บาท หรือไร่ละ 107.31 กิโลกรัม ($\frac{1,931.53}{18.00}$) แสดงว่าเกษตรกรต้องทำการผลิตและขายพริกแห้งให้ได้มากกว่า 107.31 กิโลกรัมจึงจะมีกำไร แต่ในขณะนี้เกษตรกรสามารถผลิตและขายได้เฉลี่ยไร่ละ 220.46 กิโลกรัม และมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 3,968.28 บาท แสดงว่าเกษตรกรสามารถทำการผลิตและขายพริกแห้งได้สูงกว่าค่าชาย ณ จุดเสมอตัวไร่ละ 113.15 กิโลกรัม (220.46 - 107.31) หรือรายได้มากกว่าค่าชาย ณ จุดเสมอตัว ไร่ละ 2,036.75 บาท (3,968.28 - 1,931.53) ส่วนอัตราระดับปลอดภัยจะเป็นค่าที่ชี้ให้เห็นว่าผลจากการดำเนินงานของกิจการห่างจากภาวะที่กิจการจะประสบกับปัญหาการขาดทุนมากน้อยเพียงใด ดังนั้นอัตราระดับปลอดภัยที่มีค่ามาก จะแสดงว่าห่างจากภาวะที่จะประสบกับการขาดทุนมาก ซึ่งการผลิตพริกแห้งของไร่พริกขนาดเล็กมีอัตราระดับปลอดภัยร้อยละ 51.32 ของยอดขายได้สุทธิแสดงว่าหากกิจการมีรายได้ 100 บาท จะมีรายได้ที่สูงกว่าจุดเสมอตัว 51.32 บาท ซึ่งแสดงว่ากิจการมีความปลอดภัยต่อภาวะการขาดทุน

การวิเคราะห์อัตรากำไรผลตอบแทนจากการผลิตพริกแห้งของไร่พริกขนาดกลาง

การปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งของไร่พริกขนาดกลางในปีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.00 บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 243.47 กิโลกรัม รายได้จากการผลิตพริกแห้งเฉลี่ยไร่ละ 4,382.46 บาท มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 3,802.56 บาท เกษตรกรมีกำไรสุทธิ

ตารางที่ 4.3 งบกำไรขาดทุนจากการผลิตพืชใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง คอกลีโกลว่ม คอโร และยอส่วนตามแนวกิ่ง ของไรพริกขนาดกลาง พื้นที่เพาะปลูก 6 - 10 ไร่

รายการ	คอกลีโกลว่ม (บาท)			คอโร (บาท)			ยอส่วนตามแนวกิ่ง (%)		
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
รายได้จากการจำหน่ายพริกแห้ง	18.00	-	18.00	4,382.46	-	4,382.46	100.00	-	100.00
ต้นทุนขั้นแปร	8.22	6.08	14.30	2,000.91	1,480.11	3,481.02	45.66	33.77	79.43
ค่าแรงงานในการเตรียมดินปลูก - การทำพริกแห้ง	6.60	5.30	11.90	1,607.45	1,289.23	2,896.68	36.68	29.42	66.10
ค่าแรงงานในการปลูก	1.43	0.42	1.85	349.02	101.09	450.11	7.96	2.31	10.27
เตรียมดิน	1.23	-	1.23	300.00	-	300.00	6.84	-	6.84
เพาะกล้า	-	0.07	0.07	-	17.02	17.02	-	0.39	0.39
ปลูก	0.20	0.35	0.55	49.02	84.07	133.09	1.12	1.92	3.04
ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1.31	2.16	3.47	317.96	525.53	843.49	7.26	11.99	19.25
การให้น้ำรดน้ำ	-	0.07	0.07	-	16.40	16.40	-	0.37	0.37
ใส่ปุ๋ย	0.12	0.22	0.34	27.92	55.28	83.20	0.64	1.26	1.90
หมยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	0.34	0.74	1.08	82.20	179.58	261.78	1.88	4.10	5.98
ค่านายหน้า	0.85	1.13	1.98	207.84	274.27	482.11	4.74	6.26	11.00
ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและทำพริกแห้ง	3.86	2.72	6.58	940.47	662.61	1,603.08	21.46	15.12	36.58
เก็บเกี่ยว	3.86	2.14	6.00	940.47	520.36	1,460.83	21.46	11.87	33.33
ตากแดด	-	0.58	0.58	-	142.25	142.25	-	3.25	3.25
วัสดุการเกษตร	1.60	0.04	1.64	388.20	10.80	399.00	8.86	0.24	9.10
ค่าเมล็ดพันธุ์	-	0.04	0.04	-	10.80	10.80	-	0.24	0.24
ค่าปุ๋ย	0.74	-	0.74	180.84	-	180.84	4.13	-	4.13
ค่ายาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	0.83	-	0.83	200.36	-	200.36	4.57	-	4.57
ค่าวัสดุการเกษตร	0.03	-	0.03	7.00	-	7.00	0.16	-	0.16
อื่น ๆ	0.02	0.74	0.76	5.26	180.08	185.34	0.12	4.11	4.23
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	0.02	-	0.02	5.26	-	5.26	0.12	-	0.12
ต้นทุนค่าเสียโอกาส	-	0.74	0.74	-	180.08	180.08	-	4.11	4.11
ต้นทุนคงที่	0.21	1.11	1.32	51.09	270.45	321.54	1.17	6.17	7.34
ค่าใช้ที่ดิน	0.21	0.61	0.82	51.09	148.91	200.00	1.17	3.39	4.56
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	-	0.48	0.48	-	116.94	116.94	-	2.67	2.67
ต้นทุนค่าเสียโอกาส	-	0.02	0.02	-	4.60	4.60	-	0.11	0.11
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	8.43	7.19	15.62	2,052.00	1,750.56	3,802.56	46.83	39.94	86.77
กำไร(ขาดทุน)	9.57	(7.19)	2.38	2,330.46	(1,750.56)	579.90	53.17	(39.94)	13.23

579.90 บาท (ตารางที่ 4.3) โดยแยกวิเคราะห์ห่อตราผลตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ห่อกำไรขาดทุนโดยย่อส่วนตามแนวคิด จากตารางที่ 4.3 จะเห็นว่ารายได้สุทธิของเกษตรกรทุก ๆ 100 บาท ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 79.43 บาท ต้นทุนคงที่ 7.34 บาท ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 86.77 บาท และมีกำไรสุทธิ 13.23 บาท เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่าย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวเป็นต้นทุนที่สูงที่สุดคือร้อยละ 33.33 ของรายได้สุทธิ รองลงมาคือค่าแรงงานในการค้าย่อยร้อยละ 11 ของรายได้สุทธิ

สถานภาพทางรายได้-ค่าใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิตสูง แม้จะไม่ขาดทุน แต่กำไรสุทธิก็อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ จากตารางที่ 4.2 เกษตรกรจะมีกำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตร้อยละ 23.71 แสดงว่าเมื่อเกษตรกรมีต้นทุนการผลิต 100 บาท จะมีกำไรส่วนเกินที่นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ได้ 23.71 บาท และมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตร้อยละ 15.25 แสดงว่ารายได้ที่เกิดขึ้นสามารถชดเชยต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ได้อีกให้เกิดผลกำไร 15.25 บาท ทุกต้นทุนการผลิต 100 บาท

3. การวิเคราะห์เกณฑ์เงินสด เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยร้อยละ 2,052.00 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ได้แก่ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและทำพริกแห้งเฉลี่ยร้อยละ 940.47 บาท รองลงมาคือ วัสดุการเกษตรเฉลี่ยร้อยละ 388.20 บาท จากตารางที่ 4.2 เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินสดเฉลี่ยร้อยละ 2,330.46 บาท หรือร้อยละ 61.28 ของต้นทุนการผลิต ซึ่งกล่าวได้ว่าต้นทุนการผลิตพริกแห้งทุก ๆ 100 บาท จะให้ผลตอบแทนในรูปกำไรเงินสด 61.28 บาท

4. การวิเคราะห์จุดเสมอตัว จากตารางที่ 4.2 ค่าขาย ณ จุดเสมอตัวร้อยละ 1,531.14 บาท หรือร้อยละ 85.06 กิโลกรัม ($\frac{1,531.14}{18.00}$) แสดงว่าเกษตรกรต้องทำการผลิตและขายพริกแห้งให้ได้มากกว่า 85.06 กิโลกรัม จึงจะมีกำไร แต่ในขณะนี้เกษตรกรสามารถผลิตและขายได้เฉลี่ยร้อยละ 243.47 กิโลกรัม และมีรายได้เฉลี่ยร้อยละ 4,382.46 บาท แสดงว่าเกษตรกรสามารถทำการผลิตพริกแห้งและขายได้สูงกว่าค่าขาย ณ จุดเสมอตัว ร้อยละ 158.41 กิโลกรัม ($243.47 - 85.06$) หรือมีรายได้มากกว่าค่าขาย ณ จุดเสมอตัว ร้อยละ 2,851.32 บาท ($4,382.46 - 1,531.14$) และมีระดับอัตราปลอดภัยร้อยละ 65.06 ของยอดรายได้สุทธิแสดงว่าหากกิจการมีรายได้ 100 บาท จะมีรายได้ที่สูงกว่าจุดเสมอตัว 65.06 บาท ซึ่งแสดงว่ากิจการมีความปลอดภัยต่อภาวะการขาดทุน

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการผลิตพริกแห้งของไร่พริกขนาดใหญ่

การปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งของไร่พริกขนาดใหญ่มีการเพาะปลูก 2527/2528 ราคาขายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.00 บาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 230.54 กิโลกรัม รายได้จากการผลิตพริกแห้งเฉลี่ยไร่ละ 4,149.72 บาท มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 3,573.86 บาท เกษตรกรมีกำไรสุทธิ 575.86 บาท (ตารางที่ 4.4) โดยแยกวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนโดยย่อส่วนตามแนวคิด จากตารางที่ 4.4 จะเห็นว่ารายได้สุทธิของเกษตรกรทุก ๆ 100 บาท ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 78.86 บาท ต้นทุนคงที่ 7.26 บาท ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 86.12 บาท และมีกำไรสุทธิ 13.88 บาท เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่าย ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวเป็นต้นทุนที่สูงที่สุดคือร้อยละ 33.33 ของรายได้สุทธิ รองลงมาคือ ค่าแรงงานในการคายนุ้า 9.51 ของรายได้สุทธิ

สถานภาพทางรายได้-ค่าใช้จ่ายอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิตไม่สูงเกินไป และต้นทุนคงที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทำให้กำไรสุทธิอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจพอสมควร

2. การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ จากตารางที่ 4.2 เกษตรกรมีกำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตร้อยละ 24.54 แสดงว่าเมื่อเกษตรกรมีต้นทุนการผลิต 100 บาท จะมีกำไรส่วนเกินที่นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ได้ 24.54 บาท และมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตร้อยละ 16.11 แสดงว่ารายได้ที่เกิดขึ้นสามารถชดเชยต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ได้ก่อให้เกิดผลกำไร 16.11 บาท ทุกต้นทุนการผลิต 100 บาท

3. การวิเคราะห์เกณฑ์เงินสด เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,200.10 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ได้แก่ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และทำพริกแห้งเฉลี่ยไร่ละ 1,071.24 บาท รองลงมาคือวัสดุการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 386.51 บาท เกษตรกรมีกำไรที่เป็นตัวเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 1,949.62 บาท หรือร้อยละ 54.55 ของต้นทุนการผลิตซึ่งกล่าวได้ว่าต้นทุนการผลิตพริกแห้งทุก ๆ 100 บาทจะให้ผลตอบแทนในรูปกำไรเงินสด 54.55 บาท

4. การวิเคราะห์จุดเสมอตัว จากตารางที่ 4.2 ค่าขาย ณ จุดเสมอตัวไร่ละ 1,435.81 บาท หรือไร่ละ 79.77 กิโลกรัม ($\frac{1,435.81}{18.00}$) แสดงว่าเกษตรกรต้องทำการผลิตและขายพริกแห้งให้ได้มากกว่า 79.77 กิโลกรัม จึงจะมีกำไร แต่ในขณะนี้เกษตรกรสามารถผลิตและขายได้เฉลี่ยไร่ละ 230.54 กิโลกรัม และมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 4,149.72 บาท แสดงว่าเกษตรกรสามารถทำการผลิตและขายพริกแห้งได้สูงกว่าค่าขาย ณ จุดเสมอตัว ไร่ละ 150.77 กิโลกรัม

ตารางที่ 4.4 งบกำไรขาดทุนจากการผลิตพืชใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง คอกีโลกรัม ต่อไร่ และย้อยส่วนตามแนวกิ่ง ของไรพริกขนาดใหญ่พื้นที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่

รายการ	คอกีโลกรัม (บาท)			ต่อไร่ (บาท)			ย้อยส่วนตามแนวกิ่ง (%)		
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
รายได้จากการจำหน่ายพริกแห้ง	18.00	-	18.00	4,149.72	-	4,149.72	100.00	-	100.00
ต้นทุนผันแปร	9.52	4.67	14.19	2,195.10	1,077.24	3,272.34	52.90	25.96	78.86
ค่าแรงงานในการเตรียมดินปลูก - การทำพริกแห้ง	7.82	3.78	11.60	1,803.74	871.21	2,674.95	43.47	20.99	64.46
ค่าแรงงานในการปลูก	1.61	0.30	1.91	372.40	68.26	440.66	8.98	1.64	10.62
เตรียมดิน	1.30	-	1.30	300.00	-	300.00	7.23	-	7.23
เพาะกล้า	-	0.05	0.05	-	11.40	11.40	-	0.27	0.27
ปลูก	0.31	0.25	0.56	72.40	56.86	129.26	1.75	1.37	3.12
ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1.56	1.54	3.10	360.10	355.93	716.03	8.68	8.58	17.26
การให้น้ำต้นกล้า	-	0.06	0.06	-	14.00	14.00	-	0.34	0.34
ใส่ปุ๋ย	0.17	0.17	0.34	40.13	39.43	79.56	0.97	0.95	1.92
พินยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	0.46	0.53	0.99	106.42	121.55	227.97	2.56	2.93	5.49
คายหญ้า	0.93	0.78	1.71	213.55	180.95	394.50	5.15	4.36	9.51
ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและทำพริกแห้ง	4.65	1.94	6.59	1,071.24	447.02	1,518.26	25.81	10.77	36.58
เก็บเกี่ยว	4.65	1.35	6.00	1,071.24	311.98	1,383.22	25.81	7.52	33.33
ตากแดด	-	0.59	0.59	-	135.04	135.04	-	3.25	3.25
วัสดุการเกษตร	1.68	0.03	1.71	386.51	8.47	394.98	9.31	0.21	9.52
ค่าเมล็ดพันธุ์	-	0.03	0.03	-	8.47	8.47	-	0.21	0.21
ค่าปุ๋ย	0.74	-	0.74	169.99	-	169.99	4.09	-	4.09
คายยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	0.92	-	0.92	211.98	-	211.98	5.11	-	5.11
ค่าวัสดุการเกษตร	0.02	-	0.02	4.54	-	4.54	0.11	-	0.11
อื่น ๆ	0.02	0.86	0.88	4.85	197.56	202.41	0.12	4.76	4.88
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	0.02	-	0.02	4.85	-	4.85	0.12	-	0.12
ต้นทุนค่าเสียโอกาส	-	0.86	0.86	-	197.56	197.56	-	4.76	4.76
ต้นทุนคงที่	0.02	1.29	1.31	5.00	296.52	301.52	0.12	7.14	7.26
ค่าใช้ที่ดิน	0.02	0.85	0.87	5.00	195.00	200.00	0.12	4.70	4.82
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	-	0.44	0.44	-	101.07	101.07	-	2.43	2.43
ต้นทุนค่าเสียโอกาส	-	-	-	-	0.45	0.45	-	0.01	0.01
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	9.54	5.96	15.50	2,200.10	1,373.76	3,573.86	53.02	33.10	86.12
กำไร (ขาดทุน)	8.46	(5.96)	2.50	1,949.62	(1,373.76)	575.86	46.98	(33.10)	13.88

(230.54 - 79.77) หรือมีรายได้น้อยกว่าจุดเสมอตัวร้อยละ 2,713.91 บาท (4,149.72 - 1,435.81) และมีระดับอัตราผลตอบแทนร้อยละ 65.39 ของยอดรายได้อัตรา แสดงว่าหากกิจการมีรายได้น้อยกว่า 100 บาท จะมีรายได้น้อยกว่าจุดเสมอตัว 65.39 บาท ซึ่งแสดงว่ากิจการมีความปลอดภัยต่อภาวะการขาดทุน

สรุปผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งของไร่พริกทั้ง 3 ขนาด

การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนโดยย่อส่วนตามแนวคิด

จากตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบงบกำไรขาดทุนจากการผลิตพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งของไร่พริก 3 ขนาด พบว่าการปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งของไร่ขนาดใหญ่ให้อัตราผลตอบแทนสูงสุด คือร้อยละ 13.88 ของรายได้อัตราในขณะไร่พริกขนาดเล็กและขนาดกลางให้อัตราผลตอบแทนร้อยละ 9.61 และ 13.23 ของรายได้อัตราตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะเห็นว่าต้นทุนผันแปรเป็นส่วนประกอบส่วนใหญ่ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนผันแปรมีอิทธิพลอย่างมากต่อกำไร (ขาดทุน) ที่เกิดขึ้น ต้นทุนสูงสุดของแต่ละประเภทในต้นทุนผันแปรของทั้ง 3 ขนาดคือ ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวพริกสดจากต้น รองลงมาคือ ค่าแรงงานค้ายพริก เตรียมดิน เป็นต้น

การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนตามวิธีย่อส่วนตามแนวคิด เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาต้นทุนแต่ละรายการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ทราบว่า การปลูกพริกแห้งของไร่พริกขนาดใหญ่ให้อัตราผลตอบแทนที่ดีที่สุด คือดีกว่าขนาดเล็กและขนาดกลางร้อยละ 4.27 และ 0.65 ของรายได้อัตราตามลำดับ

การวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ

จากตารางที่ 4.6 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตของไร่พริกขนาดใหญ่สูงที่สุดคือ ร้อยละ 16.11 และ 24.54 ของต้นทุนการผลิตตามลำดับ รองลงมาคือขนาดกลางและขนาดเล็กร้อยละ 15.25, 23.71 และ 10.63, 20.86 ตามลำดับ เนื่องจากผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตมีค่าสูงสุดแสดงว่าไร่พริกขนาดใหญ่สามารถทำกำไรคืนทุนได้เร็วที่สุด ดังนั้นในเชิงเศรษฐกิจเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งควรจะเลือกทำการเพาะปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งในพื้นที่เพาะปลูกขนาดใหญ่

รายการ	พริกขนาดเล็ก	พริกขนาดกลาง	พริกขนาดใหญ่
รายได้จากการจำหน่ายพริกแห้ง	100.00	100.00	100.00
ต้นทุนผันแปร	81.14	79.43	78.86
ค่าแรงงานในการเตรียมดินปลูก - การทำพริกแห้ง	68.54	66.10	64.46
ค่าแรงงานในการปลูก	11.52	10.27	10.62
เตรียมดิน	7.56	6.84	7.23
เพาะกล้า	0.46	0.39	0.27
ปลูก	3.50	3.04	3.12
ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	20.47	19.25	17.26
การให้น้ำคนกล้า	0.35	0.37	0.34
ใส่ปุ๋ย	2.25	1.90	1.92
พ่นยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	5.14	5.98	5.49
คายหญ้า	12.73	11.00	9.51
ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและทำพริกแห้ง	36.55	36.58	36.58
เก็บเกี่ยว	33.33	33.33	33.33
ตากแดด	3.22	3.25	3.25
วัสดุการเกษตร	8.73	9.10	9.52
ค่าเมล็ดพันธุ์	0.35	0.24	0.21
ค่าปุ๋ย	3.82	4.13	4.09
คายยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	4.36	4.57	5.11
ค่าวัสดุการเกษตร	0.20	0.16	0.11
อื่น ๆ	3.87	4.23	4.88
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	0.18	0.12	0.12
ต้นทุนค่าเสียโอกาส	3.69	4.11	4.76
ต้นทุนคงที่	9.25	7.34	7.26
ค่าใช้ที่ดิน	5.04	4.56	4.82
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	4.10	2.67	2.43
ต้นทุนค่าเสียโอกาส	0.11	0.11	0.01
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	90.39	86.77	86.12
กำไร (ขาดทุน)	9.61	13.23	13.88

การวิเคราะห์เกณฑ์เงินสด

จากตารางที่ 4.6 กำไรที่เป็นเงินสดของไรพริกขนาดกลางเป็นจำนวนสูงสุดคือ 2,330.46 บาทต่อไร่ รองลงมาคือขนาดเล็กและขนาดใหญ่เป็นจำนวน 2,295.08 และ 1,949.62 บาทต่อไร่ตามลำดับ และกำไรที่เป็นเงินสดต่อต้นทุนการผลิตของไรพริกขนาดเล็ก สูงสุดคือร้อยละ 63.98 รองลงมาคือขนาดกลางและขนาดใหญ่ร้อยละ 61.28 และ 54.55 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากการแยกต้นทุนเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด และใน ต้นทุนการผลิตพริกแห้งทั้งหมดจะเห็นว่าค่าแรงงานเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ประมาณร้อยละ 75 ของต้นทุนการผลิต ซึ่งในค่าแรงงานของแต่ละขนาดมีอัตราการจ้างแรงงานต่อแรงงานในครัวเรือน เท่ากับ 47 : 53, 55 : 45, 67 : 33 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าอัตราการจ้างแรงงานของ ไรพริกขนาดใหญ่มีจำนวนสูงกว่าขนาดเล็กและขนาดกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการเพาะปลูกของไร พริกขนาดใหญ่มีพื้นที่เพาะปลูกมากจึงจำเป็นต้องใช้แรงงานจ้างมากกว่าขนาดอื่นเพื่อให้ทันต่อการ เพาะปลูก และดูแลรักษา จึงทำให้กำไรที่เป็นเงินสด และ อัตรากำไรเงินสดต่อต้นทุนการผลิตต่ำ ที่สุด ในขณะที่ไรพริกขนาดเล็กและขนาดกลางใกล้เคียงกัน ถึงแม้ว่าการใช้แรงงานจ้างจะต่างกัน แต่เนื่องจากรายได้ของไรพริกขนาดกลางสูงสุดจึงมีผลทำให้กำไรที่เป็นเงินสดสูงกว่าขนาดเล็ก แต่เมื่อคิดอัตรากำไรเงินสดต่อต้นทุนการผลิตแล้ว ไรพริกขนาดเล็กมีอัตรากำไรเงินสดต่อต้นทุน การผลิตสูงสุดเพราะมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า ดังนั้นการวิเคราะห์เกณฑ์เงินสดของเกษตรกรที่ ทำการปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งในกรณีของการวิจัยนี้ควร เลือกทำการเพาะปลูกในพื้นที่เพาะปลูก ขนาดเล็ก เพราะให้อัตรากำไรเงินสดต่อต้นทุนการผลิตที่สูงสุด

การวิเคราะห์จุดเสมอตัว

จากตารางที่ 4.6 จะเห็นว่าค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของไรพริกขนาดใหญ่มีค่าต่ำสุดคือ เฉลี่ยไร่ละ 1,435.81 บาท รองลงมาคือขนาดกลางและขนาดเล็กคือเฉลี่ยไร่ละ 1,531.14 บาท และ 1,931.53 บาท ตามลำดับ และอัตราระดับปลอดภัยของไรพริกขนาดใหญ่มีถึงร้อยละ 65.39 ของรายได้สุทธิ รองลงมาคือขนาดกลางและขนาดเล็ก คือร้อยละ 65.06 และ 51.32 ของรายได้สุทธิตามลำดับ แสดงว่าการดำเนินงานของไรพริกขนาดใหญ่ห่างจากภาวะที่จะประสบ กับการขาดทุนมากกว่า ความเสี่ยงในการดำเนินการผลิตมีน้อยกว่า และเกษตรกรมีกำไรผันแปร ที่จะไปชดเชยต้นทุนคงที่ได้เร็ว มีความสามารถในการหากำไรได้ดีกว่าไรขนาดกลางและไรขนาด เล็ก ดังนั้นผลจากการวิเคราะห์จุดเสมอตัว แสดงว่าเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกเพื่อทำพริกแห้ง ควรเลือกทำการเพาะปลูกในพื้นที่เพาะปลูกขนาดใหญ่

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการผลิตพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งของไร่พริก 3ขนาด

รายการ	ไร่พริกขนาดเล็ก	ไร่พริกขนาดกลาง	ไร่พริกขนาดใหญ่
การวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจ			
อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิต (%)	10.63	15.25	16.11
อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิต (%)	20.86	23.71	24.54
การวิเคราะห์ตามเกณฑ์เงินสด			
กำไรเงินสด (บาท)	2,295.08	2,330.46	1,949.62
กำไรเงินสดต่อต้นทุนการผลิต (%)	63.98	61.28	54.55
การวิเคราะห์จุดเสมอตัว			
ค่าขาย ณ จุดเสมอตัว (บาท/ไร่)	1,931.53	1,531.14	1,435.81
อัตราระดับปลอดภัย (%)	51.32	65.06	65.39

สรุปได้จากกรวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการผลิตพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง
ของพริกที่มีขนาดต่าง ๆ กัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏเป็นแนวทางเดียวกันคือ พริกขนาด
ใหญ่พื้นที่เพาะปลูก 11 - 20 ไร่ จะให้อัตราผลตอบแทนสูงสุดไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ทั้งกำไร
ขาดทุนวิธีย่อส่วนตามแนวคิดในรูปของอัตราร้อยละของยอดครายได้สุทธิ การวิเคราะห์เชิงเศรษฐ
กิจ และการวิเคราะห์จุดเสมอตัว ยกเว้นการวิเคราะห์เกณฑ์เงินสดที่พริกขนาดเล็กให้อัตรา
ผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตดีกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ ดังนั้นเมื่อมองโดยส่วนรวมแล้วถ้า
เกษตรกรหรือนักลงทุนสนใจที่จะลงทุนปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง ผลของการศึกษาวิจัยเห็น
ว่าควรเลือกลงทุนในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดใหญ่มากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก แต่ทั้งนี้ต้องคำนึง
ถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น เงินลงทุน แรงงาน สภาพภูมิอากาศ ลักษณะดิน นอกจากนี้ยังต้องอาศัย
ประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญในการปลูกพริก และคำนึงถึงพื้นที่เพาะปลูกที่น้ำท่วมไม่ถึง